

Ako som videla XXXII. Ebicykel Česko-slezsko-moravský Kladskostroj (25.7- 2. 8. 2015) Memoriál Daniely Setteyovej (1954-2014)

„Ebicykel je bicyklovanie spojené s poznávaním našich krajín, spojené so zážitkami , ktoré inak nezažijete“
Karel Hájek , Ottakar L. (1953 – 2014)

Tohoročné putovanie sa oficiálne začalo v meste pod Ještědom v Liberci, cesty sa kľukatili etapovými mestami Jičín – Havlovice – Broumov – Jeseník - Vrbno pod Pradedom - Pustá Polom a cieľ bol vo Valašskom Meziříčí.

Prečo bol zvolený nezvyčajný názov Ebicykla „Kladskostroj“? Nuž dôvodom bola časť etapy Broumov – Jeseník, ktorá viedla územím Poľského Sliezska tzv. „Kladskom“. Súčasne sa šiel ako „**Memoriál Danky Setteyovej**“, slovenskej ebicyklistky, ktorá minulý rok podľahla zákernej chorobe.

Ebicykel je opradený zaujímavou históriou, používa „ebislovník“, riadi sa „Mokodeb-om“ a ebifolklór nadväzuje na stredovekú husitskú tradíciu spanilých jázd. RNDr. J.Grygar (p.H. S.J. - polný hejtman spanilé jízdy):

„My hvezdárne v podstate devastujeme. Príde tlupa, tzv. hlavný huf božích bojovníkov, všetko zjeme a vypijeme, dobrovoľne spíme na podlahe. Sme ako bratrci na Slovensku, ktorí tiež robili slušnú paseku, len s tým rozdielom, že drevené vozy nahradili bicykle“ spomína s úsmevom a dodáva, „Astronómia chodí za úkazmi, ktoré môžu vidieť len na určitom mieste na Zemi. Ebicyklisti putujú za hvezdárňami, prírodnými, technickými zaujímavosťami“.

Markytán K: „Je to skupina ľudí, ktorých spája záujem o astronómiu, zmysel pre humor, motanie sa po luhoch a hájoch našich krajín, dlhoročné priateľstvá. V našich radoch sú talentovaní vedci, významný cestovateľ, objavitelia planétok, slovom fantastickí ľudia, ktorí majú chvalabohu od správania sa bratříkov veľmi ďaleko“.

Prológ: Liberec – Ještěd

Výluka ČD na trase Paka - Liberec úplne vylúčila presun akejkoľvek veľkej skupiny bicyklistov čo v praxi znamenalo, že viacerí sa rozhodli pre skorší príchod do Liberca ako požadoval itinerár. V sobotu niektorí prichádzali napr. „ako Hujerovci“ - autom v početnom sprievode rodinných príslušníkov, iní vlakmi a vozová hradba priviezla bicykle alebo „po vlastnej ose“. Napriek problémom mnohí šťastlivo absolvovali prológ Liberec - Ještěd. Výjazdom na obľúbený vrch Karola Hájka si uctili jeho pamiatku.

Sobota večer, XXXII. ročník Ebicykla je slávnostne zahájený. Po oficiálnej časti nám J. Grygar predstavil špeciálnych hostí, študentov Slezskej univerzity v Opavě, ktorí vraj budú s nami zdieľať spartánske podmienky Ebicykla. Z tohto dôvodu nám hejtman zdôraznil článok MOKODEBU (MORálny KODex EBicykla) :

„Je-li ebicyklista filmován, fotografován či snímán televizí, usmívá se od ucha k uchu, i kdyby mu bylo zrovna do breku.“

V poradí prvá etapa nám bola predstavená ako **etapa Karla Hájka**. Oficiálny štart bol totiž naplánovaný v dome u Hájkových, kde jeho manželka Ilona zorganizovala netradičné „raňajky v tráve“. Bolo to spomínanie na kamaráta, plienenie ako sa patrí a pre predstavu Jirko Komrška poznamenal: „**Som taký prejedený, že už nevládzem ani plieniť**“. Po výdatných „raňajkách“ sadá huf „na kone“ a cestami ako na hojdačke sa presúva na hvezdáreň v Turnove. Hvezdáreň má síce pohnutý osud, ale prijatie bolo o to srdečnejšie a navyiac nás čakalo milé prekvapenie. Naša prvá etapa sa križovala s etapou XXII ročníka ESA a tak okrem spoločnej fotografie sa krajinou okrem češtiny rozliehala aj slovenčina.

Druhá **etapa Matyáše Brauna** sľubovala prijateľných 70 km, tak si mnohí volili vlastný program . V Jičíne, v meste ktoré preslávil Václav Čtvrtek rozprávkovým lúpežníkom Rumcajzom si niektorí prezreli „Libosad“- park s barokovým letohradom. Ďalší sa prešli po kolonáde v kúpeľoch Bělohrad a iných zasa zaujalo mestečko Miletín s cukrárňou z r. 1820, ktorá patrila rodine Karla Jaromíra Erbena, slávneho básnika, zberateľa národných piesní. A prečo etapa Matyáše Brauna? Pri obci Žireč v tzv. Novém lese je unikátna barokovo krajinárska kompozícia Betlehému vytvorená práve v dielni sochára

M. Brauna. Jeho alegóriu Cností a nerestí sme zasa obdivovali v barokovom komplexe Kuks, kde sme navštívili aj súkromné múzeum historických automobilov s množstvom zaujímavých exponátov.

Tretia **Dientzenhoferova etapa** nás zaviedla z Havlovíc, cez Rtyň v Podkrkonoší, Jiráskov Hronov a Polici nad Metují do Broumova. Táto etapa sa vyznačovala najvyšším počtom astronomických zastávok, až siedmich. Jednalo sa o hvezdáreň v Polici a pána Katzera v Broumove a dopadové miesta meteoritov. História známejšieho tzv. Polického sa viaže ku dňu 16.9. 1969 keď dopadol na dom č. 147, prerazil strechu a pád potvrdilo minimálne 14 očitých svedkov. Spomína sa historka, že pri nahlasovaní dopadu meteoritu na „POLICE“ kompetentný pracovník v centrále v USA to vyhodnotil ako útok na políciu. Broumovský železný meteorit dopadol na pole v r. 1847 a je významný tým, že bol tretím pozorovaným pádom meteorického železa na svete a prvý zistený pád vzácneho železa hexaedritového typu. Tento 17,8kg kameň je súčasťou zbierky Národného múzea v Prahe. V Broumove sme spali v benediktínskom kláštore, v ktorom sa nachádza významná a unikátna knižnica s cca 17000 zväzkami, bola tu objavená kópia Turínskeho plátna z r. 1651. Od r. 1950 slúžil ako internačný tábor pre rehoľníkov rôznych rádov a ja som mala možnosť prenocovať v cele číslo 360.

Spomínala som, že štvrtá „**Kladská**“ etapa viedla prevažne územím Poľska. Cesta nás viedla cez odlesnenú krajinu, niesla sa v znamení horúčav, rušnej cesty, celodenného úsilia nájsť tieň, zvládnuť protivietor. Aj keď prevládala rovina, smäd, únava, 100 km a krpále pred Jeseníkom dali riadne zabrat a tak sa niet čo čudovať, že sme sa do cieľa trúsili až do večerných hodín a prehliadku hvezdárníčky v jej areáli si väčšina nechala až na nasledujúce ráno.

Piata etapa „**Údolím lapků a loupežníků z Drakova**“ bola pomenovaná podľa údolia Čiernej Oravy, ktorou sme schádzali z Rejvízu do Vrba pod Pradedom. Hoc itinerár sľuboval iba 30 oddychových kilometrov, ukázalo sa, že z toho 12 km bolo do kopca na sedlo Rejvíc s výškou 785 m. n. m. Po príchode na Rejvíc nás čakalo obrovské prekvapenie. Ebicyklista Pavel Pokorný - Vatikán II, operatívne naložil na vozík bečku piva, vybavenie „poľnej kuchyne“ a pripravil nám pravé lukulské hody! Slovami MOKODEB-u:

„**Ebicyklista jí, je-li co, i kdyby mu buřty měly lézt ven ušima**“.

Keďže štáb mladých filmárov chcel spoznať autentické miesta spojené s detstvom J. Grygara, časť ebilidičiek sa rozhodla absolvovať piatu etapu tzv. „**Rodnú Slezkú hroudu**“. Jednalo sa o 100km porciu z Jeseníku do Bernartic, – rodisko je od nich cca 2km v poľskej časti Dziewietlice a Zlaté hory do Vrba pod Pradedom.

Predposlednou bola **etapa Šťastnej planéty**. Končila neďaleko farmy „Šťastná planéta“ nášho slávneho cestovateľa Víťu Dostála z Hlubočca. V Opave sme mali jediná astronomickú zastávku - rodný dom Johanna Palisy (1848-1925). Bol to významný česko - rakúsky astronóm, predseda viedenského klubu cyklistov. Pôsobenie v Univerzitetnej hvezdári vo Viedni mu prinieslo úspech a uznanie. Vizuálnym pozorovaním objavil 122 astroidov a kométu (C 1879 Q1 (Palisa) a podľa Palisu pomenovali kráter na Mesiaci.

Na **záverečnú etapu** väčšina vyrazila nezvykle skoro. Ved' nás čakali zaujímavé stretnutia s astronómiou, predovšetkým novo zrekonštruovaná Hvezdáreň a planetárium Johanna Palisy v Ostrave – Krásne pole, súkromná hvezdáreň p. Wilka vo Frenštáte p. Radhoštem. Naše cesty sa kľukatili od slezkej Ostravy a pomaly približovali k moravskému ValMezu.

Ebicykel začínal v čase, keď slávna Tour de France vrcholila a všetky cesty viedli do Paríža. Aj napriek tomu, že sa Peter Sagan nestal etapovým víťazom, ebicyklisti A. Pravda a A. Galád si uctili jeho športové majstrovstvo a „Tourminátor“ je zároveň aj **astroid č. 27896 Tourminátor (1996NB)**.

Dnes Ebicykel aj slávna TDF 2015 patria histórii. Nič to preto, o rok sa napíše ich ďalšie pokračovanie.

Mgr. Katarína Žilinská – Csere

